

Nyugalom és hidegvér.

Bethlen István miniszterelnök jó hírt közölt a magyar közönséggel. Bejelentette, hogy a francia kormány hozzájárulásával rövid időn belül megkapjuk a kincstárjegykölcsönt, amely előreláthatólag nem öt millió, hanem hét millió lesz, úgy hogy a külföldről hat millió font érkezik. E kölcsön birtokában a pénzforgalmi korlátozások hamarosan le fognak épülni úgy hogy a gazdasági élet ismét visszatér előző rendes menetébe. Hogy azonban mely időpontban következik be, az elsősorban a közönség magatartásától függ. A miniszterelnök e kijelentésének az az értelme, hogy a pénzforgalmi korlátozások teljes leépítéséhez és így a normális gazdasági forgalom teljes visszaállításához a nagyközönség megértő részvétele szükséges. Köztudomású, hogy a betéti és a devizazárlatot a tette szükségessé, hogy a közönség a külföldi hírek hatása alatt nyugtalanodni kezdett és félő volt, hogy a betéteket az indokoltnál nagyobb mértékben fogja a bankoktól és takarékpénztáraktól kiszedni, ami végeredményben kedvezőtlenül hatott volna vissza a pengő-értékre és ezen kívül az ország hiteléletét súlyos megrázkódtatásnak tette volna ki. Már pedig nincs a világon olyan ország, ahol a betétek hirtelen elvonása a hiteléletet és a gazdasági biztonságot meg ne zavarná. Egyetlen ország hitelszervezete sincs arra berendezve, hogy a takarékbetéteket és folyószámla követeléseket egyszerre és hirtelen visszavonják, mégpedig nagyobb mértékben, amint erre a gazdasági forgalomnak szüksége volna. A bankok és takarékpénztárak a gondjaikra bízott idegen tőkéket

természetesen gyümölcsözőleg kihelyezi, mert hiszen csakis így tudnak a betétek után kamatot fizetni. Ezek az idegen tőkéek tehát forognak a gazdasági életben, amelytől ezeket a tőkéket hirtelen visszavonni a termelés és forgalom veszélyeztetése nélkül lehetetlen. Fontos gazdasági és nemzeti közérdek tehát, hogy a közönség a betétek és folyószámlakövetelések hirtelen tömeges visszavonásával ne zavarja a gazdasági élet menetét. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy mindenki csak annyi betétet vegyen ki a pénzintézetektől, amennyire feltétlenül szüksége van. Ha ezt a szabályt a közönség betartja úgy a betétforgalmi korlátozás feleslegessé válik. Ha ellenben a közönség akár ok nélkülű ijedelemből, akár esztelen pénzhalmozás céljából a betéteket egyszerre kiszedi, úgy az állam a közönség saját érdekében, valamint a gazdasági élet megrendülésének elhárítása végett kénytelen a betétek kifizetését továbbra is korlátozni. Ekként értendő a miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy a pénzforgalmi korlátozások teljes leépítése a közönség nyugalmatól és hidegvérétől függ. A betéteknek nyugtalanságra nálunk hála Istennek semmi okuk sincsen, mert amint ezt Bethlen István tanúsítja a magyar bankok szilárd helyzete mellett a betétek biztonsága kétségen felül áll. Ezt a biztonságot fokozza még a magyar államnak az az eltökélt szándéka, hogy a betétvagyon, vagyon dézmával, vagy válsággal sújtani nem fogja, amit a miniszterelnök már ismételve a leghatározottabban kijelentett. Semmi ok sincs tehát arra, hogy a közönség tömegeseb-

ben vonja vissza betéteit és folyószámlaköveteléseit a pénzintézetektől. A külföldi kincstárjegykölcsön lehetővé fogja tenni, hogy a pénzforgalmi korlátozások már a közel jövőben lényegesen enyhíthessenek. Ha ennek bekövetkezése után a nagyközönség higgadtan fog viselkedni és a betéteket csak az okvetlenül szükséges mértékben fogja igénybe venni, úgy hamarosan további enyhülés következhetik be és nem hosszú időn belül a betétkormányozást teljesen meg lehet majd szüntetni. Joggal

intézhette tehát Bethlen István miniszterelnök a nagyközönséghez azt az intelmet, hogy őrizze meg nyugalmát és hidegvérét és ne üljön fel afféle rémhíreknek amelyeket önző okokból koholnak és terjesztenek azok a lelkiismeretlen elemek, akik a nyugtalanságban maguknak önző hasznot iparkodnak kicsiholni és az üzérkedés különböző ismert fajtáit próbálják ismét praktizálni. Itt valóban áll a tétel, hogy segíts magadon és Isten megsegít.

A felhatalmazási törvény vitája.

Az újonnan összeült képviselőház a megalakulás formáságai után a felmerült pénzügyi válság következtében rögtön jelentős feladatokhoz jutott. A kormány beterjesztette a felhatalmazási törvényt. Ennek vitája a keddi ülésen kezdődött meg a szocialista Györki Imre felszólalásával, melyet nyomon követett Friedrich István szenvedelmes hangon elmondott beszéde. A képviselőházi vita eddigi tényeiből azt a sajátos jelentőséget állapíthatjuk meg, hogy a keresztény ellenzék kormánybírálatát tevékenységében teljesen ugyanolyan hurokat peng, mint a legszélsőbb radikális párt: a szociáldemokrácia. Majdnem úgy néz ki a dolog, mintha fegyvertársi viszonyban lenne a két merőben ellentétes frakció, annak a feladatnak elvégzésében, hogy bírálat örve alatt a kormánynak kellemetlenkedjenek. Mert az valóban nem tekinthető komoly bírálatnak, hogy tárgyalagos érvek helyett sem egyik, sem másik párt nem akar letérni a személyeskedés mesgyéjéről. A szociáldemokrácia párt taktikáját és magatartását még csak megértjük, mert hisz ez a párt diametriális ellentétben áll minden polgári irányzattal és minden küzdelme és láradozása arra irányul, hogy a polgári társadalom mai berendezését és politikai ambícióit diszkreditálva előkészíteni igyekezzék az utját a minden polgári gondolatot a tradíciót könyörtelenül lebunkózó forradalmi rendszernek a szocialista világalomnak.

Amennyire ismerjük és megértjük ezt a tendenciát, annyira idegenül és csodálkozva szemléljük a keresztény ellenzék érthetetlen magatartását. Nem bírnak józan ésszel sehogysem felfogni hogyan szegődhetik ez az irányzat a szocialisták munkatársává egy olyan rendszerben, amely világágnézetiileg sokkal közelebb van hozzáuk, mint a szocialista radikalizmus. Minden fontolgtatás és vizsgálat után csak arra a következtetésre kell eljutnunk, hogy a személyes gyűlölködés vezeti a keresztény ellenzék a kormány ellen, mert azt a naivságot csak nem tudjuk feltenni róla, hogy komoly és állandó fegyvertársul segítse azt a szocialista sereget, amelynek radikalizmusa és nemzetközisége adta meg tulajdonképpen a lökést a keresztény szellem előtérbenyomulására és arra, hogy ennek a gondolatnak és irányzatnak propagálására és gyakorlati keresztültvitelére politikai pártok alakuljanak. A multak után nem bíhetjük a keresztény ellenzék olyan könnyen hívónek, amely ne lássa és ne tudja azt, hogy a szocialista párt céljainak elérésére bármily párttal, vagy irányzattal hajlandó szövetkezni arra, hogy kikapartassa a gesztenyét a saját törekvései számára.

A politikai bírálat elemi kötelessége minden parlamenti ellenzéknek. Megértendő, ha a kormány javaslatáról mondott vélemények rendén mulasztásokat hallottunk volna szóvátni és intézkedéseket követelni azoknak a céloknak

A salgótarjáni kultura bizonyítványjegyei, fokmérői.

Azok az értesítők, amelyek a közeli napokban jelentek meg városunk számottevő, fontos és nagyjelentőségű művelődést terjesztő intézeteiről. Ezek a salgótarjáni Chorin Ferenc Reálgimnázium, a salgótarjáni Állami Polgári Fiu- és Leányiskola, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság helyi nép és iparostanonc iskolájának ezidei 1930-1931. évről kiadott tájékoztatói, illetve értesítői.

Büszkéek vagyunk ezekre a könyvekre, iskolai munkát feltáró művekre, mert ezeken keresztül mérlegelhető fiatal városunk kulturéletének képéből, egy óriási része, hatalmas hányada.

Ezek az értesítők tulajdonképpen városunk szellemi életének krónikái, történelmi könyvei, szép emlékei.

Valamennyi gondos munka nagy-szerű statisztikai tükrökép.

I. A reálgimnázium fiatal multjában 8 éves életében úgy hisszük, hogy már ez az ötödik értesítő könyv, melynek első lapjai mindenkor nagy-szerű irodalmi, történelmi s helyi historiai értékes tanulmányokkal gazdagították az érdeklődőket.

Dr. Szabó Lajos reálgimnáziumi igazgató-tanárnak gondos, tartalmas, változatos, áttekinthető összeállításában jelentek meg ezek a Salgótarjánra nézve önértéket, büszkeséget jelentő művek.

Az ideai értesítőben Dr. Zemplényi

Imre bányarvos, reálgimnáziumi egészség-tanár és iskolaorvosnak, a kiváló egészségügyi írónak a fővárosban megjelenő ifjusági testneveléssel, levante és cserkészügyekkel foglalkozó folyóiratokba, a tudományos orvosi szaklapokba dolgozó népszerű orvosnak a középiskolák számára készült "Egység" c. könyvéből van mutatóképpen közölve egy roppant értékes fejezet "A tuberkulózis elleni küzdelem és az iskola" címen. Szinte szerelnők, ha valamennyi pedagógusnak a birtokába juthatna legalább ez a rész, amely a legnagyobb, magyar pusztító rém ellen, a tüdővész ellen nyújt rendkívül helyes tanácsokat.

Majd megismerjük az iskola történetét, melyből kiragadjuk a következő gondolatot: "Az a meleg szeretet, amely annyi oldalról sugárzik felénk, biztató remény a jövőre is."

Hiszük ezt, mert reálgimnáziumunk vonzó éjeje, kiváló tanári kara révén egyre erősebb.

Tizenhárom professzora van, akiknek társadalmi és irodalmi munkássága széleskörű. A tanulók a rendes iskolai tanításokon kívül: Petőfi Sándor Önképzőkörben, Olvasókörben, Sportkörben, Vasvári Pál cserkészcsapatban, Gyorsírókörben mélyítették ismereteiket. Kilenc ünnepélyt tartottak, öt kiránduláson voltak. Erkölcsegyelmi, tanulmányi s egészségügyi tekintetben az eredmény szintén nemhogy jó, de a jónál is jobb, teljes mértékben kielégítő és megnyugtató.

Innen magyarázható meg az intézet iránti nagy érdeklődése a társadalomnak,

mely jótékonykodásával segítségére siet a tanári karnak. Ezt látjuk a jutalmak és ösztöndíjak nagy halmazából.

Volt beirótt növendék 205, ebből vizsgálatot tett 196, kimaradt 5, Vizsgálatot nem tett 4, salgótarjáni volt 115, Nógrádba való 67 s a többi más megyéből. Jelesemdű volt 19. Jőrendő 64. Elégségesrendű 77. Buktak összesen 36, ezek közül javított tehet 28.

Kulturánk eme új hajításának kívánunk egyre izmosodó, bővülő nagyobbodó terepment.

II. Második intézete városunknak a polgári iskola fiu- és leánytagozata, mely a reálgimnáziummal parallel nevel, oktatja, tanítja városunk ifjuságát. S míg a reálgimnázium 8 éve vezeti falaink között a magasabb népoktatást, addig a polgári már 28 évre tekinthet vissza e téren s Salgótarján polgárainak emelkedtebb gondolkodásában, finomultabb érzelmeiben, eszméiben szintén hathatós tényezője volt a multban s lesz a jövőben is városunk konglomerálódott paliglott társadalmának.

A háboru után szintén úgy véljük 5 értesítője jelent meg, amelyek közül a jelenlegi igazgató tanárnak Dörner Gé-zának szakavatott összeállításában és szerkesztésében ez a második az ideai.

Szinte bámulatba ejtik az embert az iskola statisztikai adatai.

A gyönyörű, impozáns iskolába, melynek méreteit, nagyságát szinte gigan-tikusnak vélne az ember, tekintettel a reálgimnáziummal kapcsolatos összeha-

sonlításokkal összefüggőleg — úgy látjuk, hogy a polgári fiu és leányiskola, még a jelenlegi modern palotájában is csaknem szűknek bizonyulhatna a hihetetlen magas létszám mellett, mert a beiratkozott tanulók létszáma a fiu és leányiskolában 564 volt, mely az előző évhez hasonlítva 57-es emelkedést mutat. Ezek a számok tanuskodnak a salgótarjáni polgári iskola óriási szükségességéről. Ehhez véve még a magántanulók 25 létszámát, elképzelhetjük mily sissyphusi munkát végez a polgári iskola lelkes tanári kara, mely tizen-négy fáradhatatlan, hivatásának mag-gaslatán álló tisztikarból áll. Öt hitokta-tóval illetőleg vallástanárral.

Tanultak gyorsírást, zenét, (hegedűt) a növendékek s volt németnyelvi külön tanfolyamuk is.

Igen szép az a gondosság, figyelem, körültekintés amellyel a tanári kar az i juság iránt viselletik amikor a szülő-földi, lakóhelyi és honi ismertetésével kapcsolatosan szemléltetve oktat kirán-dulásokkal a tanterem falaitól távol s hódol annak az elvnek is, hogy utazga-sunk hazánk földjén ismerjük meg orszá-gunkat.

A polgári iskolának növendékei számtalan helyi kirándulásra kívül részt-vettek 3 nagyobb szabású excursionsban. Megtekintették a Mátra hegy-ég elragadó vidékének egyik leglátogatottabb pontját a Galyatetőt, a Kékest stb...

Majd Győr, Pannonhalma, Eszter-gom tájait, történelmi emlékeit is tanul-mányozták.

érdekében, amelyek egybevágóan a nemzet érdekével. Hiszen a magyar parlament története igazán bővelkedik ilyen mozzanatokban, mert a sándorúrci, majd a dunaparti Országház állandó történelmi színtere volt a kormánypárt és ellenzék ádáz és súlyos összecsapásainak. Az óriási külsőbűnség az volt azonban a múlt és jelen politikai harcain között, hogy akkor két koncepció állott egymással szemben s az ellenzéknek is a legapróbb

részletekig kidolgozott programja volt az ország kormányzására és azoknak a bajoknak megszüntetésére, amely a szerinte hibás kormánypolitika következménye volt. Ma azonban semmiféle nagyobbimértékű politikai koncepció nem tárul elénk az ellenzék vitái nyomán s a bírálat maga voltaképpen nem egyéb, mint a gyűlöletnek és személyeskedésnek olyan izzó szövevénye, amely egy jöttával sem segíti elő a nemzet boldogulását.

Dr. Clementis Kálmán †

Meghalt, mert jobban szerette felebarátait, mint önmagát. A halálát okozó súlyos betegséget ismerté s tudta annak következményeit. Mégsem vette igénybe a mentő segítséget, mert előbb szegényeit gyógyította s csak legutoljára gondolt arra, hogy önmagának is sürgős a segítség. Már késő volt. Az a hatalmas emberbaráti szív, mely szerette az apró csecsemőket és kisdedeket, az új magyar generáció leventéit és cserkésziljuságát, szerette barátait, tisztviselőit, — nemzetének minden hő fiát és szeretettel ragaszkodott az ő elágyott menházi ápolójaihoz és szegényeihez — július 25-én megszűnt dobogni...

A városházára kitűzték a gyászos fekete lobogót s a szomorú hír mely bánatba döntötte családját, tisztviselőit, barátait. Most látszott csak meg, hogy mily nagy érték volt ő városában s mennyire szerették őt a salgótarjániak.

Amikor az evangélikus templom harangjai megkondultak s tudatták a megváltozhatatlan gyászt, számtalan embernek szökött szemébe a könny s ajkára a keserű sóhaj: „Szegény jó főorvos ur! Végtelen nagy kár érte!”

Az elhunyt főorvos július 19-én lett lakásán beteg s a már korábban is jelentkező vakbél fájdalmi oly erősen léptek fel, hogy mentőautón szállították a balassagyarmati kórházba, hol még aznap éjjel megoperálták. Az operáció sikerült s a beteg főorvos a minden oldalról megnyilvánuló részvételre még válaszólagot is, sőt tisztviselőitársainak egy meleg szeretettől sugárzó levelező-lapot is küldött s az őt meglátogató Dr. Brunovszky és Dr. Makay orvostársait mosollyal fogadta. Állapota azonban 24-én válságosra fordult s családtagjai már a haldokló beteg ágyához sieltek.

A szomorú vég 25-én délelőtt 11 órakor következett be s a nemes lélek visszatért ahhoz a nagy Lélekhez, melytől származott. Hült tetemét családja Budapestre szállította, hol július 29-én délután 5 órakor a kerepesi temetőben helyezték örök nyugalomra.

Ravatalát az általa kedvelt gyönyörű virágok övezték és hatalmas tömegű koszorú borította. A temetést Dr. Gaubi László ev. lelkész végezte. Beszéde megragadta a lelkeket s a zokogó gyászoló is mély csendben figyelték örök igazságokat és reményt, biztatást nyújtó szavait. — A mély gyászbaborult közvet-

len családtagok, a meglőtt szülők, bána- tos barátai és tisztelői kísérték a sírgödörhöz a megboldogultat, aki a világháborút is végig küzdötte, mint katona. Salgótarján város nevében Horváth polgármesterhelyettes, az orvosszövetség részéről dr. Brunovszky orvos és a helybeli ev. egyház nevében dr. Csengődy Lajos lelkész búcsúztatták a nagy halottat.

Temetésén megjelentek Fabini Henrik acélgépjárgató, Schreiner Jenő bányatársulati főgondnok, dr. Förster Kálmán, dr. Csengődy Lajosné, Hahne Károly m. kir. honv. százados, dr. Szűk Lehel honv. főorvos, Hankus Lajos, Klubecz Pál, Olay Gyula tanácsnok, dr. Istók Barnabás, Reguly Lajos, Kovács Aladár, Lapsánszky János, Ratkovszky Pál, Köntzei Ferenc, Koós Zoltán, Koós Gyula dr., özv. Koós Mihályné, Nagy János, Grusz Ferenc, Szilika Arnold, Halácsy József, Blauer Béla, Kvopka István, Králik Rezsőné, Bányik Orbánné, Lipták Andrásné és számos rokon s egyéb ismerős és tisztelő.

Amikor a gyászos koporsóra hulló rögök egy friss sírhalomra nőttek s a gyászoló közönség szétszórt, úgy éreztük, hogy Clementis dr.-nak csak testét veszítettük el, de jószágos szíve s lelke közöttünk maradt.

Legyen neki könnyű a föld!
A viszontlátásra!

Bontjuk a táborot...

A cserkész élet egyik legszomorúbb aktsza azt hiszem az a pillanat, melyhez akkor érnek a vig táborozók, amikor néhány heti boldog táborozás után felhangzik az utolsó táborúti napiparancs: holnap reggel 7 órakor táborbontás. Ilyenkor egy pillanatra mélyre zökkennek a mindig mosolygó arcocskák és a ború felhője szállja meg a tiszta homlokokat. Hogy is ne, hiszen a boldogság, a vidámság várát, a mosoly országát, melyet anynyi szeretettel igyekeztek széppé, kedvessé varázsolni, néhány pillanat alatt kell — ha dalos munkakedvvel — de fájó szívvel, teljesen lerombolni.

A sok szép emlék mind-mind ott maradt. A farsággal kiásott konyha, a szépen kiképzett őrsi kertcskék, a kis kereszt az ebédlőben, melynek árnyékában annyi hő ima szállt az éghez, a kis lépcső, a diszkapu mind-mind eltűnik s már csak az emlékezés kincses kamrájában marad meg, no és a jól sikerült fényképek.

nyújtjuk a keresztmetszetét. Ez a Rimamurány helyi vasgyári iskolájának Budapestben készült egyévi tanügyi munkájának a beszámolója.

A Rimamurány iskoláit néhai Poráczik György egykori igazgató-tanító tette tekintélyessé naggyá és híressé. Ő forszírozta állandóan az évenként megismétlődő értesítők kiadását. Évtizedekkel ezelőtt jelent meg az első ilyen mű Rimamurányi iskolai emlékkönyv s utódja Oláh Miklós az iskola jelenlegi vezetője és irányítója a hajdani szép és hasznos szokást nem hagyta el. Amióta városunkban van évről-évre beírt hozzánk a vasgyári iskola prospektusa. Bár a Rimamurány—Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság összes iskoláinak egybefoglalt Kalauza és ismeretője az értesítő, mi azonban csak a salgótarjáni részről foglalkozunk.

61 év óta dolgozik a szebb magyar jövőért a helyi, míg a perifériális salgótarjáni 58 év óta.

Zajtalanul, lelkes buzgalommal, feltűnő gondoskodással, nevelte, védte a társulat alkalmazottainak gyermekeit vallásosság, jó erkölcs, haza és munkaszeretetre 14 tanító és 6 hitoktató részint a népi iskolában, részint az iparostanonc iskolában, összesen 850 tanulót.

Az iskola munkáját 1930. május 18-án 817 sz. alatt kelt Nógrádvarmegyei dícsérő és elismerő okirat méltatja a leg-

Elmúltak az aranyuezi szép napok. El a kedves vasárnap, amikor a falu kis templomában Hinnel káplán ur kedves ismerősként üdvözölte a tarjáni cserkészeket, el a meglátogató látogatás, amikor a tarjáni szülők és hozzátartozók mintegy 80-an látogattak meg minket. Milyen zibongás, mennyi őszinte dicséret és boldog elragadtatás sugárzott a szülők szeméből, mint egy boldog kis falu úgy nézett ki a tábor, különösen mikor d. u. a szincruhájú falusiak is kijöttek és a cserkészzenekar ropogós csárdásaira táncra perdültek. Kár, hogy az esti táborlüzeknél már nem tudtak a mi kedves vendégeink sohasem ott maradni. A mult-kori kedves cikkirő nagyrésztben felsorolta mindazokat a kedves vendégeinket, akik táborunkat meglátogatták, pótlólag még meg kell jegyeznünk, hogy azóta látogatásával még meglátogatták Bérczy Sándor bányatanácsos, Elsner Gusztáv csendőrszázados, helyi bizottsági elnök, Deák József bányagondnok, Gerő János bányafőmérnök, két ízben is szerencsétlenné Szenthe Lászlóné, egy-két napot körünkben töltött Sultész Alfréd bányatiszt és Fayl Frigyes festőművész, meglátogattak Dr. Szabó Lajos realgimn. igazgató és Martiny Károly főmérnök kedves családjaikkal, mely alkalommal Szabó igazgató lendületes szép beszéddel buzdította a cserkészfiukat a lelkes, sohasem lankadó munkára és kitartásra. Külön meg kell köszönni a szeretetnek sohasem felejtendő megnyilvánulását, amellyel a kedves látogatók és cserkészbarátaink elhalmoztak. Az a sok józú sütemény, gyümölcs, cukorka, méz, kukorica és egyszerű zöldségféle, a hus és egyéb élelmiszer mind-mind záloga volt annak a szeretetnek, mellyel nemeslelkű adakozóink a cserkészek iránt viseltetnek. — A jó Isten áldja meg őket érte!

E helyütt köszönjük meg halásan a Salgótarjáni Köznevelési r. t., Klein L. Márkusz és Köhn Lipót cégeknek, hogy díjmentesen felajánlott teherautóikkal lehetővé tették, hogy a cserkészek szülei és hozzátartozói a táborba ilyen nagy számban kijöhessenek.

Közben bontjuk a táborot... Már csak a zászlóarbor van hátrá. Egy utolsó sorakozás a zászló alá, feszes tisztelgés és felhangzik a harminc lelkes kis cserkész torokból, mint csilingelő kis harangocskákból az ének... „Isten áld meg a magyar.” És száll-száll a dal tul az Ipolyon, ahol verejtékező testvéreink egy pillanatra leveszik a kalapot, amint feljűk viszi a szél az ismerős dallamot. Lassan siklik le a zászló s a fiúk szemében a legszebb drágakő csillog — a szívből jött könny. — Már az úrbocrud helyén a kis kereszt áll, rajta a táblácska a táborozó csapatok nevével. Minden készen áll, még egy-két simítás a tölgyfakoszonun, melyet a Hősök szobrára kötnek a fiúk, teletüzdelve szépséges vadvirágokkal. Az utolsó bagácsi autó is elhagyta a helyét. Még egy tisztelgés a keresztnak s a kis csapat elfogódott hangon, de nagy akarással belevág a cserkészindulóba. A dal mindjobban erő-

megfelelőbben, amídon az ország legelső iskolájának állítja.

Van Ifjúsági Vöröskereszt Egyesülete, gyakran tartott szülői értekezlete, számtalan ünnepélye, mesedélutánja, oktatófilm előadása.

A tanítótestület iskolán kívüli népművelési közreműködése szinte bámulatos. Vezetik a cserkészcsapatot, leveinte egyesületet s már az elemi fokon is felállították a fiú és leány levente apród századokat.

Kitűntetett tanügyi tisztviselőjük Barthó Dániel főtanító.

Az iskola persze modern új tőkélletes tanügyiileg elsőrangú berendezéssel.

Az iskola az elmúlt tanévben belekerült a társulatnak 100.009 P. és 61 fillérbe tehető egytized millió pengőnél valamivel többbe.

A Rima áldozatkésztsége határtalan e tekintetben. De megtérül e kiadása, ha alkalmazottjainak lelkiületére gondolunk amelyről oly dicséretreméltóan nyilatkozott a közelmúltban városunk képviselője Dr. Sztranyavazky Sándor.

A kultúra költött pénzüsszeg csak rejtve és titokban kamatozó tőke, melynek gyümölcséből a messzi jövőendő, de közeli Magyarországnak fog élni, szerepelni a történelem színpadán.

Vadkerthy Béla

ődök s már lent kanyarodnak a völgyben és cseng az ajkakra az ismert ritmusos szöveg: Fiúk fel a fejé! Ugy bizony fiúk, fel a fejé! a jövő nagy munkájához, csüggedés nélkül, erős akarattal, mert csak így lehet bizni, így lehet hinni a feltámadásban.

K. A.

Hírek és különféle

Eljegyzés. Váraljai Wankly Annyl. jul. 25-én eljegyezte Havasy Béla jogszigorló.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jóakaróinknak, akik boldogult apánk elhunyt alkalmából részvételükkel felkerestek és őt utolsó útjára elkísérni szívesek voltak, ezulon mondunk hálás köszönetet Ponyi Sándor neje, Kiss Dániel és neje.

Turisták! A M. K. E. Salgótarjáni Osztály 1931. augusztus 2-án (vasárnap) az Ágassvárhoz rendezi hivatalos turáját. Indulás reggel 5 óra 14 perckor a főtérről. Költség cca. 1'40 P. Hivatalos vezető: Horényi Sándor. Nagyszámu részvételt kér az Elnökség.

A Mansz salgótarjáni osztályának októberi szüreti mulatsága. Hogy a „Mansz” elnökségének erről a tervéről már most írunk, azért tesszük, hogy ezekben a nehéz napokban a tél árnyékának a képe ne legyen olyan sötét. U. i. a tervezett népiünnepély minden fillérje a könyvek letörlesztése fog szolgálni. A belépőjegyeknek, a nyere-mény cédulának árusítása már augusztus hó folyamán kezdetét veszi. Ahol ilyen szándékkal kopogtatnak, fogadjuk szívesen a belépőt, mert azzal a csekély 20 fillérrel saját hibájukon kívül szomorú helyzetbe jutott embertársainkon segítünk: Azonkívül a mulatság jelszava: Kevésért — sokat. Így családostan senki sem fog távozni.

A „Salgótarjáni Sakkör” elnökének Dr. Clementis Kálmánnak elhunytával nagy veszteséget szenvedett. Ő, mint igazi orvos, nemcsak a test gyógyításával foglalkozott, hanem a lelki hátsókra is súlyt vetett. Mikor a mult ősszel jórészt fiatal emberekből álló társaság, támogatását kérte egy Salgótarjában alapítandó Sakkör kezdeti munkálataihoz, fáradságot nem ismerő energiával vette kezébe a nemes ügyet és létrehozta városunk első Sakkörét. Felismerte a sakknak, amelyben tudomány, művészet, sport és játék értékesen egyesül, léleknevelő, akaraterőt fejlesztő hatását és tömörítette a Sakkörben a salgótarjáni társadalom sokféle rétegéből azokat, akik ambicionálják a vele való foglalkozást. Volt ideje nagyarányú elfoglaltsága mellett is, hogy a Sakkör összejövetelein irányítólag résztvegyen, mostoha viszonyok között kitartásra buzdítsa, érezve, hogy az átmeneti idők nehézségein könnyebben átmenti magát az, aki nemcsak anyagi dolgokkal foglalkozik. A Vezérításhozta a lelkes tagokat, akik fájó szívvel tették le a kegyeletes koszorút ravatalára ezzel a gondolattal: a „Salgótarjáni Sakkör” mindent elfog követni, hogy boldogult első elnökének szellemében működve tovább is fennmaradjon és fennmaradásával alapítójának szeretetteljes emlékét hosszú időnkig megőrizze.

Mozí. Magyar beszélő filmet mutatott be ismét szerdán, csütörtökön az Apolló. Az előbbi magyar hangos filmekben, vagy idegen nemzetek színészei forgatták ki eredetiségéből a „tsárdási” vagy magyar színészek erőszakolt sirva vígoddással értették félre a magyar géniusz. A szerda, csütörtöki filmek kiváló erők: egy Bajor Gizi, egy Somlay stb. szerepeltek valami házasságtörési drámában. Kiválóan érvényesült volna ez a darab színpadon. De a mozinak más a hivatása, más a műfaja: Színek és képek szikrázó kaleidoszkópjának kell lennie. Rohadás és nem állóképnek, beszélgetésnek, mint az „Orvos titka” volt. A magyar filmgyártás mikor nyul már azok után a témák után, amelyek Arany, Vörösmarty, Petőfi, Tompa lelkét megihlették? A csodaszarvas regéje, Toldi, Zalán futása, Az apostol, Szuhay Mátyás, Kinizsi, a nagy Hunyadi, Nagy Lajos kora, stb. miért nem fogja meg az állami pénzzel támogatott magyar filmgyártást? Sokkal inkább most, mint valaha, vigaszt kellene merítenünk a hősi múltból s helyett szerelmi háromszögek fonák helyzetin kell szomorkodnunk, mint korunk furcsa tükrén. Kíváncsian nézünk a „Marokkó” szombat-vasárnap bemutatója elé, amelyet világhír előzött meg.

Végül Gödöllőnek a magyar Tuillériák csodás otthonának hajlékát, a Hababurgok magyar Schönbrunnját, a város egyéb gazdasági vonatkozású látványival.

A tanári kar lelkes harcosa a salgótarjáni kultúrának. Bizonyítja ezt az is hogy iskolán kívüli társadalmi munkásságban is élénk részveszt. Különösen Dörner Géza az igazgató, Bartsch Károly, Egri Endre, Schmelzer Miklós, Gergely Stella, Regulyné Szobissek Margit, Schmelzerné Turcsányi Magdolna tűnnek ki sokoldalú munkásságukkal. Míg a szülői értekezleteken Früstök Ilona, Tóth Lajos szerepeltek.

A növendékek 8 oktatófilmet tekintettek meg az év tartama alatt s testület-lelküket ifjúsági egyesületeikben is művelték.

A leányiskola Zrinyi Ilona, a fiúiskola Mikes Kelemen önképzőkörökben, továbbá az ifjúsági sportkörökben.

Tizennégy iskolai ünnepélyük volt. Látjuk tehát a polgári iskolák nagyszabásu munkáját.

Óriási tömeget tanítanak évről-évre s míg a környéken lévő szécsényi, pász-tói polgári fiú és leányiskolák lassu elnéptelenedésnek a tüneteit tükröztetik, addig a miénk egyre izmosodik és erő-ödik.

Végül egy népiiskola értesítőjének

Városrendezési munkák

az 1930—31. évben.

I. A Pécskő-patak szabályozása.

Városunk rendezésének talán leg-
régibb problémája a Pécskő-patak sza-
bályozása és Pécskő-utca rendezése. A
szabályozatlan patakmeder onladozó,
szakgatott partjaival, a nyári évszakban
poshadó, bűzös töcsáival nyitott seb volt
szépen fejlődő városunk arculatán, a
Pécskő-utca rendezetlensége, főképp a felső
szakaszának nehéz megközelíthetősége
pedig a város ezen legszebb fekvésű ré-
szének a fejlődését gátolta.

A rendezés problémája már évti-
zedekkel ezelőtt a falusi jellegű leve-
köz nagyközűség polgárságát is mindin-
kébb foglalkoztatta. A rendezéssel kap-
csolatos első elhatározó lépés közvetlen-
ül a világháború előtti években történt,
amikor a beszercebányai kulturmér-
nöki hivatal a nagyközűség agilis bírjá-
nak, Tóth Gyulának kezdeményezésére
elkészítette a patak szabályozási tervét,
amely tervek szerint a patak vize 450
m. széles, 170 m. magas négyyszög ke-
resztmetszetű zárt vasbetoncsatornában
nyert volna levezetést. A fölös óvatossá-
gával, túlnagy méretekkel tervezett 500
m. hosszú csatorna tetemes 110.000 Ko-
ronát kitevő létesítési költségei egyrészt,
másrészt a bekövetkezett világégés ezen
tervek megvalósulását megakadályozták.

A következő szabályozási terveket
már a városi éra alatt, a már előbb ki-
dolgozott városszabályozási tervek figye-
lembevételével készítette el a városi
mérnöki hivatal. Ezen megoldás a patak-
meder szabályozását a városszabályozási
terv szerint a vasutól a belsőség hatá-
ráig részben 20, részben 16 méter szé-
lességben kiépítendő, a Pécskő-utca kö-
zépő részén a Tarián-patak szabályozá-
sához hasonlóan kétoldali támfallal és
fenékburkolással bíró 4 m. széles és 250

m. magas szelvénnel tervezetett megépí-
teni és pedig a vasut és a Fő-utca kö-
zötti szakaszon befűdött, azon felül pe-
dig nyitott mederrel. Ezzel kapcsolatban
a Vasut és a Fő-utca közötti szakaszon
10 m. széles kocsit, 3—3 m. széles
járda és 2—2 m. széles földszáv, a Fő-
utca és Katolikus Kör között a nyitott
mederhez kétoldalt csatlakozó 5—5 m.
széles kocsit, 2—2 m. széles járda és
1—1 m. széles földszáv, míg ezen felül
5—5 m. kocsit és 1—1 m. széles járda
létesítése tervezetett.

A Fő-utca és a Katolikus Kör kö-
zötti cca 150 m. hosszú szakasz megépí-
tése az előbbi tervek szerint az 1931. év
építési programjába fel is vételezték és
erre a célra a kapcsolatos kisajátítások-
kal együtt 100.000 P összeg költségtér-
tül biztosított. A szabályozás utjá-
ban álló épületek, illetőleg ingatlanok
közül a kisajátítási eljárás mellőzésével
a város egyezség útján az izraelita fűdőt
24.000 P-vel, a Miklós-féle házat pedig
4.000 P vételár és a Menház-utcában
ingyen átengedett építési telek ellenében
megvette. Ezenkívül a Brix-féle ház meg-
vételére nézve is folyamatban voltak a
tárgyalások, azonban ennek megvételét
a Pécskő-patak szabályozására és a szom-
szédos utcák és terek kiképzésére a vá-
rosi mérnöki hivatal által kidolgozott
újabb tervek egyelőre feleslegessé tették.

Ezen újabb tervek kidolgozásánál
vezérlő elvül szolgált a mai nehéz gaz-
dasági szempontok szigorú igyekeztetése,
vagyis a patak szabályozásának
egyszerű, olcsó, de a műszaki és város-
rendezési követelményeknek minden te-
kintetben megelégedő kivitelezése.

(folyt., köv.)

**Vármegyénk testnevelési fel-
ügyelőjének kiüntetése.** Vitéz Ádám
Endre ezredes, Nógrád és Hont közigaz-
gatásilag egyelőre egyesített vármegyék
testnevelési népbizottságának elnöke, hi-
valatának felügyelőjét vezetőjét és irá-
nyítóját, a kettős megye területén kifej-
tett nemes, odaadó, buzgó és önzetlen
munkásságáért a „levele ifjúság nevel-
tetése, tanítás és oktatása körül ki-
fejtett tevékenységével szerzett érde-
meiért, a kormányzó „Signum Laudis”-
sal tüntette ki. E magas elismerésnek mi
is örvendünk, mert valóban vitéz Ádám
Endre ezredes munkásságával lett érde-
mes ez értékes és fényes kitüntetésre.
Vármegyénkben a leventeügy magas, ni-
vós és rendkívül lelkesült színezetű. E-
ben vitéz Ádám ezredes vármegyei tes-
tnevelési felügyelőnek hervadhatatlan ér-
demei vannak.

Dr. Bellák Gyula fogorvos házá-
ban két szobás, előszobás lakás konyhá-
val és mellékhelyiségekkel együtt kiadó.

Az egészségház építése. Az
Egységsház építési bizottsága a július
hó 3-án megtartott bizottsági ülésén az
Egységsház építési munkáit az alábbi
vállalkozóknak ítélte oda: az I—IV. föld,
kömüves, elhelyező és vasbetonmunkát
35.919.65 P, az V. szigetelő munkát
1515.74 P, a VI. ácsmunkát 4802.96 P,
a IX. műkő munkát 4206.80 P és XIII.
üveges munkát 891 P. összesen 47.336.15
P. ajánlati összeggel Mester és Kiss okl.
építész, építőmesterek budapesti vállalko-
zóknak, a VII. tetőfedő munkát 1624.45
P. ajánlati összeggel Ratzka és Czira
stárjani tetőfedőmestereknek, a VIII. bá-
dogos munkát 1715.11 P. ajánlati ösz-
szeggel Szántó Sándor stárjani bádogos-
mestereknek, a X—XI. asztalos és lakatos
munkát 10.253.30+2158 P. összesen
12.411.30 P. ajánlati összeggel Hochau-
er Károly, Patay Lajos stárjani asztalos
és Molnár József stárjani lakatos meste-
reknek, a XII. mázólo munkát 3402.56
P. ajánlati összeggel Grosz Károly stár-
jani mázólo mesternek, a XVI. burkoló
munkát 5406.90 P. ajánlati összeggel il-
Walli József cementárugyár r.t. bpesti
cégnek, a XVII. szobafestő munkát 671
P. ajánlati összeggel Bicskei Miksa stár-
jani szobafestő és mázólo mesternek, a
XVIII. redőnymunkát 493 P. ajánlati ösz-
szeggel Korányi és Fröhlich bpesti cég-
nek, a XIX. kályhás és tűzhely munkát
1537.80 P. ajánlati összeggel Biheller Ja-
nos stárjani vasfereskedőnek és a XX.

táblák, feliratok munkáit 203.95 P. aján-
lati összeggel Ullmann Katalin stárjani
kereskedőnek. Miután az Egységsház
építési bizottságának az odaitelésre vo-
natkozó határozata felsőbb jóváhagyást
nyert, a polgármester felhívta a pálya-
nyertes vállalkozókat a szerződés meg-
kötésére és a munkálatok megkezdésére
s így előreláthatólag az oly régóta hu-
zódo Egységsház építése a jövő hét
folyamán megkezdődik.

**Egy láradhatatlan lelkipász-
tor.** Lapunk hírovtatóban nem először
emlékszünk meg Mráz György sós-
hartyáni esperes plébános személyéről. Ez-
uttal is örömmel szögezzük le a ténnyt,
hogy e kiváló pap, közszeretelben álló
lelkiját, faluja népének vezére és veze-
tője, hűveinek gazdasági körülményein
mindig megértő szívvvel segítő egyén, plé-
bániájának területén a sok évvel ezelőtt
létesített Hangya Szövetkezetnek a fiók-
ját is megteremtette filiális községében
Kishartyánban. A sós-
hartyáni fiókja igen szép és csinos
épületben nyert elhelyezést. Modern be-
rendezésével az altrunista keresztény ke-
reskedelemnek s főképpen a falu népének
tett nagy szolgálatot. Mráz György sem-
miféle áldozattól nem riadt vissza, hogy
a Hangyát Kishartyánban is életre hívja
s a község népével megkedveltesse. A
Hangya kishartyáni hajlékát pedig Keve
János sós-
hartyáni főjegyző építtette a
község italmérési engedélyéből befolyt
és megtakarított pénzéből. Az új Han-
gya fióknak nagy forgalmat kívánunk s
a magyar falu e két apostolának öszin-
tén gratulálunk!

**Isten dicsőítése s a munka
hímnusa** az elmúlt tárnák felett
című július hó 18-án megjelent cikkünk-
nek szerzője Vadkerti Béla lapunk bel-
munkatársa. Az albertaknai bánya ünne-
pélyes lezárásáról szóló lentebb említett
beszámolóink közlése alkalmával neve té-
vedésből elmaradt.

**Megpeticionálják a szécsényi
kerület képviselőválasztását.** Báro
Orosdy Fülöpnek lett a győztes Krudy
Ferenc nyugalmazott főispánnal, nógrád-
megyei birtokossal szemben a szécsényi
kerületben. A báróné keresztényszocialista
programmal lépett fel a kormány hivata-
los jelöltjével szemben. Krudy Ferenc a
játésmát elvesztette 52 szavazat hiányá-
ban. Amint hírtik, hogy a báróné óriási
pénzösszeget áldozott fel megválasztá-

NE KISÉRLETEZZÉK!

EZÉRT ISMÉTELJUK:

NE KISÉRLETEZZÉK!

SINGER VARRÓGÉPEK

világhírűek!

Singer varrógép részvénytársaság

Salgótarjáni fiókja: Fő-utca 23 sz. (Városházával szemben.)

sának sikere érdekében s ezen az alapon
megpeticionálják a választást s új választ-
ást fognak elrendelni. Miután Krudy
Ferenccel szemben a hangulat rendkívül
passzív s különösen a birtoka körüli
falvakban, a kormány új embert fog fel-
léptetni, kinek győzelmét biztosra veszik,
ha a választásról számúzik a kortes-
kedést és az anyagi eszközök egyenlősen
híntését és szórását a nép között.

SPORT.

Tréner az SBTC-nél. Mint érte-
sültünk az SBTC intézősége Seress Im-
rét, az MTK volt futóját és az NSC volt
futballistáját, trénernek szerződtette.
Örömmel üdvözljük a vezetősegéd áldo-
zatkészségét, amely bizonyára eredmé-
nyekben fog megnyilvánulni. — Az SBTC
csapatában eddig is megvolt a jó aka-
rat. Ezután meglesz az egység és a fe-
gyelem, ami biztos utat a bajnokság felé.

**Futballmérkőzés 11 ezüst ére-
mért.** Tóth Béla, a Salgótarjáni Sport
Egyesületének északi kerületi bajnokcsa-
patának kiváló trénerre tiszteltetésére nagy
ünnepi futballmérkőzések kerülnek lebo-
nyolításra vasárnap délután fél 4 órai
kezdettel a SBTC sporttelepén. Először
a SSE ifjúsági csapata, mely megnyerte
a kerületi MILL. bajnokságot, mérkőzik
a SPAC és SBTC legjobb ifjúsági játé-
kosaiból összeállított csapattal. Ennek a
küzdelemnek a győztese 11 ezüst érmet
kap. Utána fél 6 órakor a szezon egyik
legszebb küzdelmében győnyörködhetnek
a futball hívei. Az északi kerületi baj-
nokságot nyert SSE ellen a PBÜSE-
SBTC-SAC legjobb játékosaiól összeál-
lított csapat fog kiállni, azért a 11 diszi-
plint ezüst éremért, amit a győztes csapa-
nak jól megérdemelt jutalom gyanánt a
rendezők kitűzték. A kettős mérkőzés
keretében ünneplik Tóth Béla tréner,
akinek országrésze van abban, hogy a
SSE a kerületi bajnokságon kívül me-
nyerte a Salgó serleget, valamint az if-
júsági MILL. bajnokságot. A győztes
csapatok részére az érmeiket a mérkő-
zés után Grusz Ferenc szakosztály elnök
osztja ki.

Hírek Szécsény és vidékéről.

1. Umlauf Elek honvédszázados, járási
testnevelési vezetőt, a vármegye testne-
velési felügyelője hasonló minőségben
a sziráki járás testnevelési ügyeinek irá-
nyításával bízta meg s a szécsényi ke-
rületből a sziráki helyre átvéve az augus-
tus 1-én kelt hatállyal a távozó száza-
dos pontos, fegyelmzett, képzett katona,
aki a leventeügy iránt mindig szeretettel
viseltetett s hisszük, hogy új működési
körülményben mihamar hasznos szolgálatot
tehet Hazánk Ifjúságának a testnevelés-
ben. 2. Ugyancsak Szucevics Sándor
szécsényi tb. főszolgabíró is Szirákra
helyezték át. A járás közigazgatási tiszt-
karában „a főszolgabírói hivatal” vezető
tisztviselői között a legkiválóbb munka-
erők egyikének bizonyult Szucevics Sán-

A jó varrógép gyártása
precíziómunka!

Ezért nem tud minden gyár
varrógépet előállítani!

Singer varrógépek
azonban évtizedes tapasztalatok alapján,
kizárólagosan varrógépeket
gyártó üzemben készülnek!

dor, aki e nehéz és terhes bírói állásá-
ban is mindig megtalálta az utat a járás
népének a szívéhez.

Vidéki magántanulók eredmé-
nyesen vizgázhatnak a Walter magán-
tanfolyam után, mert az intézet lehetővé
teszi, hogy rendes elfoglaltságuk mellett
lakóhelyükön, levelezés útján sajátíthas-
sák el a szükséges ismereteket. Fordul-
jon felvilágosításért az országszerte elő-
nyösen ismert Walter magántanfolyamhoz.
Budapest, Rákóczi-ut 51.

A HONSZ. (Hadirokkantak Ország-
gos Nemzeti Szövetsége) helyi csoportja
legnap este tartott választmányi ülésén
párentálta el néhai dr. Clementis Kálmán
tisztifőorvost, mint tiszteletbeli tagját és
hivatalos orvosát. Hervadhatatlan érde-
meit jegyzőkönyvben örökítik meg. A
A temetésen az egyesület képviselőjében
résztvevő Lapsánszky János elnök.

A nógrádi tanítók nemesszive.
Tanítószagunk nagy önmegadózattal
gyűjtött oly tőkét közel egy évtized óta,
amelynek hivatása és célja az lett volna,
hogy internátust építsen gyermekei kö-
zépiskolai neveltetésének előmozdítása
érdekében. Az internátust Balassagyar-
maton óhajtották felállítani. E célra a
megye székvárosa ingyen telket is ado-
mányozott ugyan, de a kikötött időre
oly nagy összeg nem folyt be, hogy az
építkezéseket meg lehetett volna kezdeni.
Időközben a mi városunk is középisko-
lát létesített s az egybegyűlt tőkének
óriási hányadát éppen Salgótarján és
környéke szállította be a közös alapba,
tehát kialakult oly vélemény is, hogy
Salgótarjánban épüljön fel a Tanítók
Háza, internátusa. Azonban a meg-
oszló vélemények, még inkább
az egybegyűlt pénzösszeg elégtelensége
miatt, egyelőre csak a tőke gyarapítása
a célja a tanítószagunk. Az eddig ösze-
gyűlt pénznek a kamataiból azután az
eredeti célt kibővítették aképen, hogy a
kamatokból ösztöndíjakat osztanak széj-
jel a tanítószag főiskolás gyermekei kö-
zött. A tőkét az internátusra hangyaszor-
galommal hordják össze a tanítók s a
kamatokból pedig ösztöndíjakat fizetnek
ki így ugyan később épülhet fel az in-
ternátus, de a tanítószag nemes gondol-
kodására vall, hogy az eredeti terv mellé
újabbat is vett fel. Az ösztöndíjakat az
idén a következőképen osztották szét:
400—400 pengőt kaptak Kapos László
és Nádasdy László egyetemi hallgatók,
200—200 pengőt kaptak Gramantik
Endre és Varga Tibor egyetemi hallga-
tók, Dr. Visnovszky Rezső alapítvány
kamataiból 100 pengőt kapott Bundy
Márta tanítónőjelölt. A Nógrád-Hont
Kultúra tanügyi lap 50—50 pengős f.
évi segélyösszegét kapták külön-külön
Hunyár Éva és Kovács Margit Éva tani-
tónőjelöltek, továbbá Schöck Gusztáv
reálgimn. tanuló. Vármegyénk tanítószaga
tehát ez alkalommal 1450 pengőt osztott
ki a tanítószag többi anyagi gondjainak az
enyhítésére.

Kilenc százalékra emelték a kamatlábat. További intézkedések a gazdasági válság elhárítására.

A külföldi pénzügyi események hatása alatt csak nemrég emelte föl a Magyar Nemzeti Bank a hivatalos kamatlábat. Azonban a németek és az osztrákok újabb kamatlábemelését hajtották végre és ma már mind a két helyen 10 százalék a kamatláb, sőt Berlinben arról tárgyalnak, hogy 12 százalékra, sőt esetleg még magasabbra is emelik a bankrát. Ezek a viszonyok arra késztették a Magyar Nemzeti Bankot, hogy a nálunk érvényben lévő 7 százalékos kamatlábat 9 százalékra emelje föl. Ez a ráta-emelés elsősorban a pengő védelmét szolgálja és csak átmeneti intézkedés, jelent, mert mielőtt a német pénzügyi válság enyhülni fog, mi is számíthatunk a bankráta leszállítására. Az intézkedés másik célja az, hogy a Nemzeti Bankkal szemben támasztott nagy hiteligényeket bizonyos mértékben mérsékelje. A pengő értékének a biztosítására szolgálnak továbbá azok a takarékosági intézkedések, amelyeket a kormány az állami költségvetésben akar megvalósítani és amelyek lehetővé teszik, hogy az államháztartás egyensúlyát minden körülmények között biztosítsuk. Ezek az intézkedések tehát mindenki javára szolgálnak, hiszen mindenkinek egyformán érdeke, hogy a valutánk ne veszíthessen értékéből.

A nemzetközi pénzügyi megbeszélések, melyek legutóbb Londonban folytak, arra az eredményre vezettek, hogy a helyzet javulását várhatjuk, mert biztosra lehet venni, hogy a gazdag hitelező országok segíteni fognak az elszegényedett országokon. Ennek a végrehajtására azonban bizonyos idő kell és ezért szükség van arra, hogy az átmeneti idő alatt megvédjük a pénzügyi piacot az idegességtől. Németországban is meghosszabbították az átmeneti intézkedések érvényességét és nálunk is július 30-án állapították meg azt a határnapot, ameddig a betétek kifizetésének korlátozása érvényben marad. Eddig az időpontig tehát a betéteknek az 5%-át fizetik ki, de olyan esetekben, amikor a gazdasági élet zavartalan menete megkívánja, ennél többet is kiutalnak. Így például nagyobb százalékot fizetnek ki akkor, ha az alkalmazottak fizetésére vagy a munkások bérére szükséges a pénz. A külföldre utazók 250 pengő idegen valutát válthatnak be akkor, ha a vasúti jegyüket felmutatják. A mezőgazdasági cikkek forgalmának élénkítésére a kormány úgy határozott, hogy az 5%-os korlátozástól adhatnak ki a bankok pénzt olyanok számára, akik igazolják, hogy gabona, vagy egyéb mezőgazdasági áru vásárlására van szükségük a kívánt összegre.

Itt említjük meg, hogy búzában és rozsban meglehetősen érzékeny árvesztés állott elő július hó vége felé. A 77-es tiszavidéki búzát egész július hó folyamán 14,5—14,60 pengő árban jegyezték a budapesti tőzsdén. A dunántúli búzának 13,90—14,05 pengő volt az ára. Ezekben az árakban természetesen a Budapesti szükséges fuvardíj is bele van számítva. Július 20-án vezették be az ideai termésük kenyérmagvaknak és egyéb cikkeknek árjegyzését a budapesti terménytőzsdére. Az új buza kezdetben mindig olcsóbb szokott lenni, mint az őbúza volt és az idén is alacsonyabb árjegyzéssel indult az új ár. Július 20-án a 77-es tiszavidéki búzának 13,35—14,55 pengő volt az ára, a dunántúli búzát 12,55—13,05 pengővel jegyezték. Ugyanakkor az új rozsnek 10,60—10,75 pengő volt a jegyzése. Az új takarmányárpa 16,25—17,00 pengővel cserélt gazdát. A következő napokban azonban további lanyhulások következtek be olyan mértékben, ahogy azt a külföldi tőzsdék árfolyamai meg is indokolták. Így aztán július 24-én a 77-es tiszavidéki búzának már csak 11,55—13,05 volt a jegyzése, a dunántúli búzáké 10,15—10,65, a rozs pedig 8,65-től 8,75 pengőre esett vissza. Az új termény árak közül csak a takarmányárpa tartotta meg árfolyamát, mert azt az utóbb említett napon 16,75—17,70 pengővel jegyezték. A kenyérmagvak áresése annál indokolatlanabbnak látszik, mert a világtermés gabonában egyáltalán nem volt mennyiségileg kielégítő. A római

nemzetközi mezőgazdasági intézet számítása szerint a világ 1931 évi gabona-termése valószínűleg nem lesz elegendő a szükségletek lefedezésére és ezért ebben a gazdasági évben a piac nagy mértékben igénybe fogja venni a régi gabonából fennmaradt készleteket. Magyarországon is az a helyzet, hogy nem sok felesleg fog maradni a kivitelle, sőt a képviselőházban már olyan indítvány is elhangzott, hogy be kell szüntetni a tavalyi készletek további denaturálását és a tavalyról maradt búzát az ideai termés pótlására kell felhasználni. Ilyen viszonyok mellett valószínűnek látszik, hogy csak a pillanatnyi pénzügyi helyzet idézte elő a kenyérmagvak szokatlan áresését és ha a termelők részéről nem mutatkozik nagyobb mértékű ajánlat, akkor az áresés is megszűnik.

Előzetes jelentés M. K. E. Salgótarjáni Oosztálya 1931. aug. 8—9. Dobogókő — Esztergomba rendkívüli turát rendez. Költség cca. 11 P. Jelentkezési határidő aug. 6-ig, a hiv. vezetőnél Kaszper K. Iskola u. 3.

Sértéspesztis nógrád-hont megyében. Közelmúltban Lőrinci községben 20, Heréd község határához tartozó Veressáp puszán pedig 25 darab sertés betegedett meg sertés pestissel. A két községben folyó hó 17-ig összesen 23 darab pestissel megbetegedett sertés pusztult el. A hatóság a szükséges óvintézkedéseket megvette.

Hulla a Dunában. Folyó hó 26-án Szob község mellett egy 25-30 év körüli, 156 cm. magas, kerek arcú, munkáskínézésű, a felismerhetetlenségig oszlának indult női hüllát fogtak ki a Dánából. Kb. 3 hétig lehetett a vízben. Erőszak nyomai nem látszanak rajta. Jobb keze gyűrűs ujján 17 mm. átmérőjű, kőnélküli, női arany gyűrű, balkeze gyűrűs ujján 12 mm. átmérőjű és 4 mm. széles „R. O. 6. 5. 23.” jelzéssel ellátott jegygyűrű volt. Ezen tárgyak Szob község előjáróságánál megtekinthetők. A csendőrség a hulla személyének megállapítása végett nyomozást indított.

Walter magántanfolyam

legolcsóbban, legbiztosabban készít elő középiskolai magánvizsákra, érettségire. Vidékieknek levelező oktatás. A szeptemberi és decemberi vizsákra már most jelentkeztek. Budapest, Rákóczi-ut 51.

Balatonbogláron közvelen a vizparton lévő egy szoba, konyha verendás lakásom augusztus hónapra fürdő-kabinnal együtt olcsón átadom. — Cim a kiadóban.

Fényképezőgép (13.18) kellékekkel eladó. Cim a kiadóban.

HIRDESSÜNK A Munka politikai hetilapban.

Olasz pályadíj a trianoni kérdés megoldására. Az olasz társadalom a magyar kérdés tanulmányozására és az olasz-magyar barátság fejlesztésére már hónapokkal ezelőtt megalapította a római magyarbarát egyesületet. A magyarbarát egyesület ifjúsági csoportja a napokon pályadíjat hirdetett a következő tételek írásbeli feldolgozására: 1. A trianoni szerződés és következménye, különös tekintettel Magyarországra. 2. Hogyan lehetne megoldani a trianoni kérdés revízióját? A díjnyertes pályamunkákat az egyesület szeptemberi közgyűlésén ki fogja választani. A díjnyertes pályamunkát az egyesület ki fogja adni és gondoskodik annak széleskörű terjesztéséről. Ez a pályadíj ékes bizonyítéka annak, hogy Olaszország gondot vitel arra, hogy a fiatalok számára érdeklődését ráterelje Magyarország szomorúságára. Az olasz társadalom ragaszkodásának legújabb jelét örömmel üdvözölhetjük.

Megérkeztek az újabb divatujdonságok

Donászy Viktor MAGYAR DIVATÁRUHÁZÁBA! Legújabb divat!

Bemberg selymek a legdivatosabb mintákból, dus választékban.

Nagy választék fürdőruhákban és sapkáknban.

Aki nálam veszi a híres G. F. B. harisnyát, minden pár harisnyához ingyen kap egy kis bőröndöt!

Minden pár G. F. B. harisnyáért jótállok! Utazóbőröndökből nagy választékot tartok!

Teljes tisztelettel:

DONÁSZY VIKTOR

„Magyar Divatruház” Salgótarján.

Eladó ház. Elköltözés végett jutányos áron eladó 150⁰-lőn mellékhelyiséggel együtt. Cim a kiadóban.

Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga Balassagyarmati Oszdálya július hó 26-án Érsekvadkerten, Patakon és Nagyorosiban hazai és nemzeti ünnepélyt rendezett. Szereplők voltak: Dr. Thron László, aki az ünnepi beszédeket mondotta; dr. Szentpétery Béla m. kir. póstatiszt, aki saját költeményeiből szavalt, s vitéz Honti Sándor, aki tárogatókuruc nótákat adott elő. Az ünnepélyeket a községek róm. kath. lelkészei nyitották meg, amelyen az egész község lakossága résztvevett és végeztével a „Hymnus”-t énekeltek el.

Rádióhullámok a rovarirtás szolgálatában. Alig pár évvel ezelőtt még igen görbe szemmel nézték a falun azt a gazdát, aki rádióantennát szerelt házára, mert azt hitték, hogy az antenna lehúzza a villámokat, majd pedig, hogy szárazságot okoz. Ma már alig van tanya, ahol ne ágaskodna egy-két antennatartó oszlop, a rádió időjárásjelentései, gabona és piaci árfolyam ismertetései pedig olyan fontosak a gazda részére, hogy azok értékét pénzgységgel ki sem fejezhetjük. A modern rádiótechnika azonban nem nyugodott meg abban, hogy a rádióhullámok segítségével tudást, szórakozást nyújt a falu népének, hanem újabbban a rádió hullámai rovarirtás céljaira is befogta. A gazdáknak nem kell külön magyarázni, hogy mit jelent a gyümölcsösben egy-egy rovarinvázió. Pár óra alatt tönkre tehetik a rovarok milliói a gazda egész évi munkáját, minden reményességét. Mészéssel, permetezéssel, majd mérgező gázokkal védekeztek úgy, ahogy ezekkel a csapásokkal szemben. Németországban kezdtek el először figyelni azt, hogy miként viselkednek egyes állatok az elektromos hullámok behatása alatt. A kísérletek azt bizonyították, hogy míg az emlős állatok a rádióhullámokra egyáltalán nem reagálnak, addig az alacsonyabb rendű állatok fokozatosan érzékenyek ezekkel a hullámokkal szemben. Pár év óta a rövid és ultrarövid hullámok is hasonló kísérletek eszközei lettek. Amióta sikerül ultrarövid hullámokat nagy energiákkal előállítani, azóta nagy lépéssel haladtak előre a kísérletek is. Berlinben felállították az elektromos kutató intézetet rovarok irtására. Az intézet aránylag óriási, 5—10 kv. adóenergiával dolgozó ultrarövid adóköszülékeket állított össze, amely készülé-

kek a rovarokkal eltelepült területeken felállíthatók. Irányító antennák segítségével az ultrarövid sugarakat pár órán keresztül a kezelésre szoruló fákra, bokrokra irányítják és az eredmény meglepő. Nemcsak a lepkék, hernyók, rovarok, hanem még azok petéi is teljesen elpusztulnak. Rendkívül nagy előnye ennek az eljárásnak, szemben az eddig követett rovarirtató eszközökkel az, hogy nem mérgező, nem piszkít, sőt az elpusztított pondrókat, mint madáreledelt nyugodtan fel lehet használni, mivel azok a szervezetre semmi kártékony anyagot nem tartalmaznak. A találmány kihasználására Németországban részvénytársaság alakult, amely részvénytársaság bizonyos kölcsöndíj lefizetése ellenében, előzetes igénylés esetén helyszíntre szállíttatja ezeket a készülékeket és szakemberei segítségével elvégzetteti az elektromos hullámokkal való rovarirtást. Mivel az ilyen rovarirtató készülékek rendkívül zavarólag hatnak a rádióvetélre, a társaság ki-mondotta, hogy csakis a kora reggeli órákra lehet készülékeit igényelni.

Huszonhat nemzetiségű város. Wladikavkas, a cári alapítású, erődtített kaukázusi város az idők során lakosságát illetően szinte bábeli változatosságot öltött. A száztízezer főnyi lakosság ugyanis huszonhat nemzetiségből tevődik össze. A város minden területe egy-egy külön nemzetiség, melyek vallása is a legkülönbözőbb. Tíz felekezet él a városban egymás mellett. Mohamedánok, suniták, siiták, ó és ujhitű zsidók, baptisták, evangélikusok, katolikus, továbbá úgy a katolikus, mint a protestáns felekezetek különböző szektái. A polgárháborúk idején minden városrészt nemzetiségének és a felekezeti hovatartozásának megfelelően harcolt egymás ellen. A városnak ma is két kormánya van, mint két kisebb köztársaság székhelyének s ezen felül van városi önkormányzata is. Eszerint tehát a száztízezer lakosú városnak nemcsak háromféle kormánya van, hanem van három katonai parancsnoksága és három rendőrfőnöke is. Csak a politikai rendőrség tartozik egy parancsnokság alá ebben a sokféle tagozódású városban.

Kína népszsága. Kína népszságát adatainak alapját a birodalom óiási területe miatt mindeztideig csak a becslések képezik. Mostani becslés szerint Kína lakosságának száma 475 millió. Az 1910. évi becslés 331 millió volt. Miután Kína területe, mint ismeretes, 4.994.000 négyzetkilométer a népsűrűség 95 lélek.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

1 Sz. 2 V.

MAROCO.
Hangos dráma 12 felv.
Kleg.: Művész álma.
Sicc a fürdőben.

5 Sz. 6 Cs.

MONTE CARLO.
Hangos vígj. 10 felv.
Detektiv-bravur.
Kalandos történel.

8 Sz. 9 V.

Jónl Jónl
Magyarul beszélő
hangosfilm.
Cirkusz szerelem.

Kendete: szerdán csütörtökön és szombaton este 7 és 9, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.